

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 3ης Ιανουαρίου 2006

σχετικά με τις εθνικές διατάξεις που κοινοποίησε η Δημοκρατία της Φινλανδίας δυνάμει του άρθρου 95 παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με τη μέγιστη επιτρεπόμενη περιεκτικότητα των λιπασμάτων σε κάδμιο

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2005) 5542]

(Τα κείμενα στη φινλανδική και σουηδική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2006/348/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95 παράγραφος 6,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Κοινοτική νομοθεσία

- (1) Με την οδηγία 76/116/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1975, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα λιπάσματα⁽¹⁾, θεσπίστηκαν οι απαιτήσεις για τη διάθεση στην αγορά των λιπασμάτων με το χαρακτηρισμό «λίπασμα ΕΚ».
- (2) Στο παράρτημα I της οδηγίας 76/116/ΕΟΚ ορίζεται ο τύπος του λιπάσματος και οι αντίστοιχες απαιτήσεις, π.χ. σε σχέση με τη σύνθεσή του, που πρέπει να ικανοποιεί κάθε λίπασμα που φέρει το χαρακτηρισμό «λίπασμα ΕΚ». Τα «λίπάσματα ΕΚ» που περιλαμβάνονται στον κατάλογο αυτό διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, ανάλογα με την περιεκτικότητά τους σε κύρια συστατικά, δηλαδή σε άζωτο, φώσφορο και κάλιο.
- (3) Σύμφωνα με το άρθρο 7 της οδηγίας 76/116/ΕΟΚ, τα κράτη μέλη δεν μπορούσαν να απαγορεύσουν, να περιορίσουν ή να παρεμποδίσουν για λόγους σχετικούς με τη σύνθεση, την αναγνώριση, την επισημάνση και τη συσκευασία, τη διάθεση στην αγορά των λιπασμάτων που φέρουν την ένδειξη «λίπασμα ΕΚ» και που ανταποκρίνονται στις διατάξεις της εν λόγω οδηγίας.
- (4) Με την απόφαση 2002/398/ΕΚ της Επιτροπής, της 24ης Μαΐου 2002, για τις εθνικές διατάξεις που κοινοποίησε η Δημοκρατία της Φινλανδίας, δυνάμει του άρθρου 95 παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚ, σχετικά με τη μέγιστη επιτρεπόμενη περιεκτικότητα των λιπασμάτων σε κάδμιο⁽²⁾, χορηγήθηκε παρέκκλιση από την οδηγία 76/116/ΕΟΚ βάσει της οποίας εγκρίθηκαν οι φινλανδικές διατάξεις που απαγορεύουν την κυκλοφορία στη φινλανδική αγορά φωσφορικών ορυκτών λιπασμάτων με περιεκτικότητα σε κάδμιο που υπερβαίνει τα 50 mg ανά κιλό φωσφόρου. Η εν λόγω παρέκκλιση ισχύει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2005.

- (5) Η οδηγία 76/116/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε, αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2003/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τα λιπάσματα⁽³⁾.
- (6) Το άρθρο 35 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2003/2003 ορίζει ότι οι παρεκκλίσεις από το άρθρο 7 της οδηγίας 76/116/ΕΟΚ, που παραχωρήθηκαν από την Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 95 παράγραφος 6 της συνθήκης, θα νοούνται ως παρεκκλίσεις από το άρθρο 5 του παρόντος κανονισμού και θα συνεχίσουν να παρέχουν αποτελέσματα παρά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.
- (7) Με την αιτιολογική σκέψη 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2003/2003 εξαγγέλλεται ότι η Επιτροπή θα εξετάσει το ζήτημα της τυχαίας παρουσίας καδμίου στα ορυκτά λιπάσματα και, εφόσον απαιτείται, θα εκπονήσει πρόταση κανονισμού την οποία θα υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- (8) Βρίσκονται σε εξέλιξη οι εργασίες για την προπαρασκευή πρότασης της Επιτροπής σχετικά με το κάδμιο στα λιπάσματα.

2. Η προσχώρηση της Φινλανδίας

- (9) Η Φινλανδία προσχώρησε στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιανουαρίου 1995. Η πράξη προσχώρησης⁽⁴⁾ θεσπίζει μεταβατικές διατάξεις σχετικά με τη χρήση και την εμπορία του καδμίου στο εν λόγω κράτος. Στο άρθρο 84 παράγραφος 1 προβλέπεται ότι στη διάρκεια περιόδου τεσσάρων ετών από την ημερομηνία προσχώρησης, οι διατάξεις του παραρτήματος X της εν λόγω πράξης δεν εφαρμόζονται στη Φινλανδία, σύμφωνα με το εν λόγω παράρτημα και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του. Το άρθρο 84 και το σημείο 2 του παραρτήματος X της πράξης προσχώρησης προβλέπουν ότι το άρθρο 7 της οδηγίας 76/116/ΕΟΚ, όσον αφορά την περιεκτικότητα των λιπασμάτων σε κάδμιο, δεν εφαρμόζεται στη Φινλανδία πριν από την 1η Ιανουαρίου 1999 και ότι οι διατάξεις της οδηγίας 76/116/ΕΟΚ θα αναθεωρηθούν σύμφωνα με τις κοινοτικές διαδικασίες έως τις 31 Δεκεμβρίου 1998.

⁽¹⁾ ΕΕ L 24 της 30.1.1976, σ. 21· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την πράξη προσχώρησης του 2003.

⁽²⁾ ΕΕ L 138 της 28.5.2002, σ. 15.

⁽³⁾ ΕΕ L 304 της 21.11.2003, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2076/2004 της Επιτροπής (ΕΕ L 359 της 4.12.2004, σ. 25).

⁽⁴⁾ ΕΕ C 241 της 29.8.1994, σ. 37 και σ. 308.

- (10) Το άρθρο 2 της πράξης προσχώρησης προβλέπει ότι «από την προσχώρηση, οι διατάξεις των αρχικών συνθηκών και οι πριν από την προσχώρηση πράξεις των οργάνων δεσμεύουν τα νέα κράτη μέλη και εφαρμόζονται έναντι αυτών υπό τους όρους που προβλέπονται στις συνθήκες αυτές και στην παρούσα πράξη». Το άρθρο 168 της πράξης προσχώρησης ορίζει ότι «τα νέα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τα μέτρα που χρειάζονται για να συμμορφωθούν, από την προσχώρησή τους, προς τις διατάξεις των οδηγιών και αποφάσεων, κατά την έννοια του άρθρου 189 (νυν άρθρο 249) της συνθήκης ΕΚ (...), εκτός εάν στον κατάλογο του παραρτήματος XIX ή σε άλλες διατάξεις της παρούσας πράξης προβλέπεται προθεσμία».
- (11) Η οδηγία 98/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁵⁾, τροποποίησε στη συνέχεια την οδηγία 76/116/ΕΟΚ όσον αφορά τη διάθεση στην αγορά της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας λιπασμάτων που περιέχουν κάδμιο. Το άρθρο 1 προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η Φινλανδία μπορεί να απαγορεύει τη διάθεση στην αγορά της επικράτειάς της λιπασμάτων που περιέχουν κάδμιο σε συγκεντρώσεις ανώτερες εκείνων που είχαν καθοριστεί σε εθνικό επίπεδο κατά την ημερομηνία της προσχώρησης και ότι η παρέκκλιση αυτή ισχύει για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 1999 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2001.
- (12) Στις 7 Δεκεμβρίου 2001 η Δημοκρατία της Φινλανδίας κοινοποίησε την υπάρχουσα εθνική νομοθεσία, που παρεκκλίνει από τις διατάξεις της οδηγίας 76/116/ΕΟΚ για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα λιπάσματα. Ύστερα από προσεκτική εξέταση, με την απόφαση 2002/398/ΕΚ, δόθηκε παράταση στην παρέκκλιση από την οδηγία 76/116/ΕΟΚ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2005.

3. Εθνικές διατάξεις

- (13) Η απόφαση αριθ. 45/1994 του Υπουργείου Γεωργίας και Δασοκομίας της Φινλανδίας, της 21ης Ιανουαρίου 1994, για τα λιπάσματα⁽⁶⁾, καθορίζει, μεταξύ άλλων, μια οριακή τιμή για την περιεκτικότητα των λιπασμάτων σε κάδμιο, συμπεριλαμβανομένων των λιπασμάτων με την ένδειξη «λίπασμα ΕΚ». Σύμφωνα με το τμήμα 3, απαγορεύεται η διάθεση στην αγορά της Φινλανδίας φωσφορικών ορυκτών λιπασμάτων με περιεκτικότητα σε κάδμιο η οποία υπερβαίνει τα 50 mg ανά κιλό φωσφόρου.

II. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (14) Η Δημοκρατία της Φινλανδίας γνωστοποίησε στην Επιτροπή, με επιστολή της 7ης Ιουνίου 2005, ότι σκοπεύει, σύμφωνα με το άρθρο 95 παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚ, να συνεχίσει να εφαρμόζει από την 1η Ιανουαρίου 2006 τις εθνικές διατάξεις σχετικά με την περιεκτικότητα των λιπασμάτων σε κάδμιο. Οι φινλανδικές αρχές ζητούν παράταση της τρέχουσας παρέκκλισης που παραχωρήθηκε με την απόφαση 2002/398/ΕΚ.

- (15) Σε επιστολή της με ημερομηνία 30 Ιουνίου 2005, η Επιτροπή ενημέρωσε τις φινλανδικές αρχές ότι είχε παραλάβει την κοινοποίηση βάσει του άρθρου 95 παράγραφος 4, και ότι η εξάμηνη περίοδος για την εξέτασή της, σύμφωνα με το άρθρο 95 παράγραφος 6, άρχισε στις 8 Ιουνίου 2005, δηλαδή την επόμενη ημέρα από την παραλαβή της κοινοποίησης.
- (16) Σε επιστολή της με ημερομηνία 10 Αυγούστου 2005, η Επιτροπή ενημέρωσε τα υπόλοιπα κράτη μέλη σχετικά με το αίτημα της Φινλανδίας. Η Επιτροπή δημοσίευσε επίσης ανακοίνωση σχετικά με το αίτημα στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (7) ώστε τα υπόλοιπα ενδιαφερόμενα μέρη να λάβουν γνώση των εθνικών μέτρων τα οποία η Φινλανδία επιθυμεί να διατηρήσει σε ισχύ.

III. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. Εξέταση της δυνατότητας αποδοχής

- (17) Το άρθρο 95 παράγραφος 4 της συνθήκης προβλέπει ότι όταν, αφού το Συμβούλιο ή η Επιτροπή θεσπίσουν ένα μέτρο εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαίο να διατηρήσει εθνικές διατάξεις που δικαιολογούνται από τις επιτακτικές ανάγκες που προβλέπονται στο άρθρο 30 ή διατάξεις σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, τις κοινοποιεί στην Επιτροπή, καθώς και τους λόγους διατήρησής τους.
- (18) Η κοινοποίηση που υπέβαλαν οι φινλανδικές αρχές στις 7 Ιουνίου 2005 επιδιώκει να επιτύχει την έγκριση της παράτασης της ισχύουσας παρέκκλισης που παραχώρησε η Επιτροπή με την απόφαση 2002/398/ΕΚ και μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2005. Η παρούσα απόφαση επιτρέπει στην Φινλανδία να διατηρήσει σε ισχύ εθνικές διατάξεις ασύμβατες με εκείνες που αφορούν τη σύνθεση των λιπασμάτων ΕΚ που περιλαμβάνονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2003/2003.
- (19) Όπως ήδη αναφέρθηκε, το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2003/2003 εμποδίζει τα κράτη μέλη να περιορίζουν την κυκλοφορία των λιπασμάτων ΕΚ εξαιτίας της σύνθεσής τους, αλλά οι κανόνες που διέπουν τη σύνθεση δεν ορίζουν καμία οριακή τιμή για την περιεκτικότητα σε κάδμιο. Αυτό σημαίνει ότι, βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2003/2003, τα λιπάσματα ΕΚ που συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του εν λόγω κανονισμού μπορούν να διατίθενται στην αγορά ανεξάρτητα από την περιεκτικότητά τους σε κάδμιο.
- (20) Βάσει των προαναφερομένων, είναι σαφές ότι οι εθνικές διατάξεις που κοινοποίησε η Φινλανδία, στο βαθμό που απαγορεύουν τη διάθεση στην αγορά φωσφορικών ορυκτών λιπασμάτων με περιεκτικότητα σε κάδμιο η οποία υπερβαίνει τα 50 mg ανά κιλό φωσφόρου, είναι πιο περιοριστικές από εκείνες που περιλαμβάνονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2003/2003.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 18 της 23.1.1999, σ. 60.

⁽⁶⁾ Συλλογή της Φινλανδικής Νομοθεσίας αριθ. 45/1994 της 26ης Ιανουαρίου 1994, σ. 117.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 197 της 12.8.2005, σ. 4.

- (21) Οι εθνικές διατάξεις που κοινοποιήθηκαν από τις φινλανδικές αρχές είχαν εκδοθεί πριν από την προσχώρηση της Φινλανδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όπως αναφέρεται παραπάνω, η πράξη προσχώρησης θεσπίζει μεταβατικές διατάξεις που επιτρέπουν στη Φινλανδία να συνεχίσει να εφαρμόζει τις εθνικές της διατάξεις σχετικά με την περιεκτικότητα των λιπασμάτων σε κάδμιο στα προϊόντα που διέπονται από την οδηγία 76/116/ΕΟΚ για περίοδο τεσσάρων ετών. Με την οδηγία 98/97/ΕΚ επιτράπηκε στη Φινλανδία να εξακολουθήσει να εφαρμόζει τις προαναφερόμενες διατάξεις έως τις 31 Δεκεμβρίου 2001. Με την απόφαση 2002/398/ΕΚ παρατάθηκε η παρέκκλιση έως το Δεκέμβριο του 2005.
- (22) Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 95 παράγραφος 4, όπως ερμηνεύονται βάσει του άρθρου 2 και του άρθρου 168 της πράξης προσχώρησης, η Φινλανδία κοινοποίησε στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων που εκδόθηκαν πριν από την προσχώρησή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση τις οποίες επιθυμεί να διατηρήσει, συνοδεύοντας το αίτημά της με έκθεση στην οποία παρατίθενται οι λόγοι οι οποίοι κατά τη γνώμη της δικαιολογούν τη διατήρηση των εν λόγω διατάξεων.
- (23) Οι λόγοι που επικαλούνται οι φινλανδικές αρχές είναι ίδιοι με αυτούς που είχαν ήδη χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν και οδήγησαν την Επιτροπή να χορηγήσει, με την απόφασή της 2002/398/ΕΚ, παρέκκλιση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2005. Αυτή η προδεσμία ορίστηκε με βάση την υπόθεση ότι η εναρμονισμένη νομοθεσία θα έχει θεσπιστεί έως το τέλος του 2005. Αν και οι εργασίες βρίσκονται σε εξέλιξη, η νομοθεσία δεν αναμένεται να εκδοθεί σε κοινοτικό επίπεδο πριν από το τέλος του έτους.
- (24) Η κοινοποίηση που υπέβαλε η Φινλανδία στις 7 Ιουνίου 2005 για να επιτύχει την έγκριση της διατήρησης των εθνικών διατάξεων κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2003/2003 κρίνεται, επομένως, αποδεκτή δυνάμει του άρθρου 95 παράγραφος 4, όπως ερμηνεύεται βάσει των άρθρων 2 και 168 της πράξης προσχώρησης.

2. Αξιολόγηση πλεονεκτημάτων

- (25) Σύμφωνα με το άρθρο 95 της συνθήκης, η Επιτροπή οφείλει να διασφαλίσει ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που παρέχουν τη δυνατότητα σε ένα κράτος μέλος να εκμεταλλευτεί τις δυνατότητες παρέκκλισης που προβλέπονται από το εν λόγω άρθρο.
- (26) Ειδικότερα, η Επιτροπή πρέπει να ελέγχει αν οι διατάξεις που κοινοποιούνται από το κράτος μέλος δικαιολογούνται από τις επιτακτικές ανάγκες που αναφέρονται στο άρθρο 30 της συνθήκης ή από ανάγκες που έχουν σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας.
- (27) Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 95 παράγραφος 6 της συνθήκης, στις περιπτώσεις που η Επιτροπή κρίνει αιτιολογημένη τη θέσπιση τέτοιων εθνικών διατάξεων, οφείλει να εξακριβώσει εάν οι εν λόγω εθνικές διατάξεις αποτελούν ή όχι μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ή συγκεκριμένου περιορισμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών και εάν συνιστούν ή όχι εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (28) Η Φινλανδία στηρίζει το αίτημά της στην ανάγκη προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος. Το κάδμιο σε λιπάσματα θεωρείται ότι συνιστά απειλή για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία. Για την υποστήριξη τους αιτημάτων της η Φινλανδία αναφέρεται στα συμπεράσματα μιας φινλανδικής μελέτης που δημοσιεύτηκε τον Απρίλιο του 2000⁽⁸⁾, η οποία περιλαμβάνει αξιολόγηση των κινδύνων που παρουσιάζουν τα λιπάσματα που περιέχουν κάδμιο.
- 2.1. Αιτιολόγηση για λόγους επιτακτικών αναγκών
- (29) Από τα επιστημονικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα μέχρι σήμερα μπορεί να συναχθεί ότι το μεταλλικό κάδμιο και το οξειδίο του καδμίου γενικά μπορούν να θεωρηθούν ότι προκαλούν σοβαρούς κινδύνους για την υγεία. Συγκεκριμένα, το οξειδίο του καδμίου έχει ταξινομηθεί ως ουσία καρκινογόνος-μεταλλαξιογόνος-τοξική για την αναπαραγωγή, κατηγορίας 2. Υπάρχει επίσης γενική συμφωνία ότι το κάδμιο στα λιπάσματα είναι με μεγάλη διαφορά η σημαντικότερη πηγή εισόδου του καδμίου στο έδαφος και στην τροφική αλυσίδα.
- (30) Όσον αφορά το κάδμιο στα λιπάσματα, τα πλέον πρόσφατα στοιχεία από την αξιολόγηση κινδύνου που πραγματοποίησε η Φινλανδία μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:
- όσον αφορά το νερό, η φινλανδική έκθεση της αξιολόγησης κινδύνου αναφέρει ότι «ο χαρακτηρισμός κινδύνου αποκαλύπτει πως σε όλους τους υποθετικούς υπολογισμούς που έγιναν υφίστανται κίνδυνοι για το υδάτινο περιβάλλον τόσο στο παρόν όσο και στο μέλλον. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί να οριστεί περιθώριο ασφαλείας και οποιαδήποτε αύξηση της φυσικής συγκέντρωσης μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για το υδάτινο περιβάλλον»,
 - όσον αφορά το έδαφος, η φινλανδική έκθεση αξιολόγησης κινδύνου αναφέρει ότι «βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, οι σημερινές συγκεντρώσεις καδμίου στα φινλανδικά γεωργικά εδάφη παρουσιάζουν κίνδυνο για το εδαφικό περιβάλλον. Αυτό το συμπέρασμα βγήκε τόσο χρησιμοποιώντας μέσες εκχυλισιμες συγκεντρώσεις καδμίου⁽⁹⁾ όσο και 90 ποσοστιαίες τιμές στις πέντε καλλιεργητικές ζώνες της Φινλανδίας για το έτος 1987. Μόνο στη βορειότερη ζώνη ο λόγος PEC/PNEC⁽¹⁰⁾ χρησιμοποιώντας τη μέση συγκέντρωση είναι κάτω του 1. Οι λόγοι επικινδυνότητας για διάφορες καλλιεργητικές ζώνες ποικίλλουν από 1,2 έως 2,8»,

⁽⁸⁾ Υπουργείο Γεωργίας και Δασοκομίας της Φινλανδίας, Το κάδμιο στα λιπάσματα, κίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία και για το περιβάλλον, Απρίλιος 2000.

⁽⁹⁾ Η συγκέντρωση καδμίου που είναι διαθέσιμη για να προσληφθεί από τα φυτά.

⁽¹⁰⁾ PEC = προβλεπόμενη περιβαλλοντική συγκέντρωση, PNEC = προβλεπόμενη συγκέντρωση χωρίς συνέπειες. Όταν ο λόγος PEC/PNEC είναι μεγαλύτερος από 1, αυτό δηλώνει ότι θα υπάρξουν δυσμενείς συνέπειες.

- όσον αφορά την υγεία του ανθρώπου, η φινλανδική έκθεση αξιολόγησης κινδύνου αναφέρει ότι «στη Φινλανδία δεν υπάρχει περιθώριο ασφαλείας για την ομάδα κινδύνου (χειρότερες περιπτώσεις) μεταξύ του εκτιμώμενου επιπέδου στα ούρα και του κρίσιμου επιπέδου που έχει συνδεθεί με τις δυσμενείς επιπτώσεις του καδμίου στην υγεία». Η φινλανδική έκθεση αξιολόγησης κινδύνου αναφέρει επίσης ότι «εάν χρησιμοποιούνταν στη Φινλανδία τα φωσφορικά λιπάσματα με μέση σε κοινοτικό επίπεδο περιεκτικότητα καδμίου, η πρόσληψη καδμίου με την τροφή θα αυξανόταν περισσότερο από 40 % στη διάρκεια 100 χρόνων, βάσει υπολογισμών με χρήση μοντέλου».
- (31) Είναι σαφές ότι τα συμπεράσματα αυτά αναφέρονται στη συγκεκριμένη κατάσταση του φινλανδικού εδάφους καθώς και στις κλιματικές συνθήκες που επικρατούν στην Φινλανδία.
- (32) Συμπερασματικά, η αξιολόγηση κινδύνου που πραγματοποιήθηκε από τη Φινλανδία καταδεικνύει ότι οι σημερινές συγκεντρώσεις καδμίου στο γεωργικό έδαφος της Φινλανδίας, παρουσιάζουν κίνδυνο για τους οργανισμούς του εδάφους και ότι η απόπλυση καδμίου από το γεωργικό έδαφος προκαλεί κίνδυνο για το υδάτινο περιβάλλον. Η Φινλανδία υποστηρίζει ότι η αξιολόγηση κινδύνου καταλήγει επίσης στο συμπέρασμα ότι υπάρχει κίνδυνος δυσμενών συνεπειών για την υγεία ως αποτέλεσμα της σημερινής συνολικής έκθεσης του φινλανδικού πληθυσμού στο κάδμιο. Αν και η μέση πρόσληψη καδμίου μόνο από τα τρόφιμα δεν αποτελεί κίνδυνο στη Φινλανδία, ορισμένα τμήματα του πληθυσμού είναι σε κίνδυνο λόγω υψηλής πρόσληψης με την τροφή, αυξημένης απορρόφησης ή/και καπνίσματος.
- (33) Η αξιολόγηση κινδύνου που υπέβαλαν οι φινλανδικές αρχές πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις διαδικασίες και τη μεθοδολογία που έχουν θεσπιστεί σε κοινοτικό επίπεδο και θεωρείται ότι εξασφαλίζουν υψηλό επίπεδο αξιοπιστίας των πληροφοριών που λαμβάνονται.
- (34) Η Επιτροπή εξέτασε ήδη τις πληροφορίες που περιέχονται στην αξιολόγηση κινδύνου στο πλαίσιο της απόφασης 2002/398/ΕΚ με την οποία επετράπη στη Φινλανδία να διατηρήσει σε ισχύ τις εθνικές διατάξεις της έως τις 31 Δεκεμβρίου 2005.
- (35) Δεν δόθηκαν άλλα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα από τη Φινλανδία το 2005. Η διεργασία σώρευσης είναι αργή και δεν αλλάζει σημαντικά σε περίοδο τριών ετών. Συνεπώς, μπορεί να θεωρηθεί ότι η κατάσταση είναι παρόμοια με αυτή του 2002.
- (36) Η εγκυρότητα των δεδομένων που παρείχε η Φινλανδία επιβεβαιώνεται από τα ακόλουθα επιστημονικά δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την προπαρασκευή της πρότασης της Επιτροπής σχετικά με το κάδμιο στα λιπάσματα:
- τη γνώμη που διατυπώθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2002 από την ΕΕΤΟΠ ⁽¹¹⁾ [η σημερινή ΕΕΥΠΚ ⁽¹²⁾] σχετικά με τη σώρευση του καδμίου στα καλλιεργήσιμα εδάφη λόγω της χρήσης λιπασμάτων. Η εν λόγω γνώμη βασίστηκε στις εκθέσεις αξιολόγησης κινδύνου εννέα κρατών μελών που εξετάζουν μόνον τη σώρευση και όχι τους ενδεχόμενους κινδύνους για την υγεία και το περιβάλλον· το συμπέρασμα της ΕΕΤΟΠ ήταν ότι η περιεκτικότητα των λιπασμάτων σε κάδμιο πρέπει να είναι περιορισμένη ώστε να εμποδίζεται η σώρευση του καδμίου στο έδαφος,
- το τελικό σχέδιο της γενικής αξιολόγησης για το κάδμιο και το οξείδιο του καδμίου, του Σεπτεμβρίου 2004, που συντάχθηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου ⁽¹³⁾ και το οποίο εξετάζει όλες τις πηγές του καδμίου. Το σχέδιο υιοθετεί τη γνώμη της ΕΕΤΟΠ σχετικά με τη σώρευση στο έδαφος. Αν και αναφέρει ότι η συμβολή από το κάδμιο στα λιπάσματα μπορεί να μην επαρκεί από μόνη της για την πρόκληση σοβαρού και άμεσου κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον, χρειάζεται προσοχή, δεδομένου ότι ο κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία δεν μπορεί να αποκλειστεί για όλες τις καταστάσεις τοπικού και περιφερειακού επιπέδου λόγω της μεγάλης ποικιλίας των συγκεντρώσεων του καδμίου στα τρόφιμα, των διατροφικών συνηθειών και του πλαισίου διατροφής.
- Εν αναμονή της οριστικοποίησης της γενικής αξιολόγησης κινδύνου για το κάδμιο και το οξείδιο του καδμίου, καθώς και της ενδεχόμενης συνέχειας που θα δινόταν στα μέτρα μείωσης του κινδύνου, η πρόταση της Επιτροπής για το κάδμιο στα λιπάσματα έχει καθυστερήσει.
- (37) Μετά την επανεξέταση, συνεπώς, των επιστημονικών στοιχείων βάσει του φινλανδικού αιτήματος, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι φινλανδικές αρχές κατέδειξαν ότι τα λιπάσματα που περιέχουν κάδμιο παρουσιάζουν κινδύνους για το περιβάλλον και την υγεία του ανθρώπου και ότι οι εθνικές διατάξεις που κοινοποιήθηκαν από τις φινλανδικές αρχές με σκοπό τη μείωση στο ελάχιστο της έκθεσης του φινλανδικού περιβάλλοντος σε λιπάσματα που περιέχουν κάδμιο είναι αιτιολογημένες.

2.2. Απουσία αυθαίρετων διακρίσεων

- (38) Το άρθρο 95 παράγραφος 6 υποχρεώνει την Επιτροπή να ελέγχει μήπως οι εθνικές διατάξεις αποτελούν μέσο αυθαίρετων διακρίσεων. Σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, απουσία διακρίσεων σημαίνει ότι οι εθνικοί περιορισμοί στο εμπόριο δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά τρόπο που να δημιουργεί διακρίσεις εις βάρος αγαθών που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη.

⁽¹¹⁾ Επιστημονική επιτροπή για την τοξικότητα, την οικοτοξικότητα και το περιβάλλον.

⁽¹²⁾ Επιστημονική επιτροπή για την υγεία και τους περιβαλλοντικούς κινδύνους.

⁽¹³⁾ ΕΕ L 84 της 5.4.1993 σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 284 της 31.10.2003 σ. 1).

(39) Οι προβλεπόμενες εθνικές διατάξεις είναι γενικές και εφαρμόζονται τόσο στα εγχώρια όσο και στα εισαγόμενα φωσφορικά λιπάσματα ΕΚ. Επομένως, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο επιβολής αυθαίρετων διακρίσεων μεταξύ οικονομικών παραγόντων στην Κοινότητα.

2.3. Απουσία συγκεκριμένων περιορισμών στο εμπόριο

(40) Κάθε αυστηρότερο εθνικό μέτρο σχετικά με τη σύνθεση των λιπασμάτων ΕΚ που παρεκκλίνει από τις διατάξεις μιας κοινοτικής οδηγίας συνιστά κανονικά εμπόδιο στο εμπόριο. Προϊόντα που μπορούν να διατεθούν νόμιμα στην αγορά στην υπόλοιπη Κοινότητα δεν μπορούν να διατεθούν στην αγορά του υπόψη κράτους μέλους. Το σκεπτικό των διατάξεων του άρθρου 95 παράγραφος 6 είναι να μην επιτρέπεται η εφαρμογή των περιορισμών που βασίζονται στα κριτήρια των παραγράφων 4 και 5 για απρόσφορους λόγους, οι οποίοι στην πραγματικότητα συνιστούν οικονομικά μέτρα που εισάγονται για την παρεμπόδιση της εισαγωγής προϊόντων από άλλα κράτη μέλη προκειμένου να προστατευθεί εμμέσως η εθνική παραγωγή.

(41) Όπως διαπιστώθηκε παραπάνω, υπάρχει πράγματι ανησυχία όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας του ανθρώπου λόγω της απόθεσης στο έδαφος λιπασμάτων που περιέχουν κάδμιο. Συνεπώς, πραγματικός στόχος του αιτήματος διατήρησης της εθνικής νομοθεσίας φαίνεται να είναι η προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος και όχι η δημιουργία συγκεκριμένων εμποδίων στο εμπόριο.

2.4. Απουσία εμποδίων στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς

(42) Η προϋπόθεση αυτή δεν μπορεί να ερμηνευτεί κατά τρόπο που να απαγορεύει την έγκριση οποιουδήποτε εθνικού μέτρου που είναι πιθανόν να επηρεάσει την εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς. Στην πράξη, κάθε εθνικό μέτρο που παρεκκλίνει από ένα μέτρο εναρμόνισης που στοχεύει στην εγκαθίδρυση και λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, συνιστά κατ' ουσία μέτρο που είναι πιθανόν να επηρεάσει την εσωτερική αγορά. Κατά συνέπεια, για τη διατήρηση του επωφελούς χαρακτήρα της διαδικασίας παρέκκλισης που προβλέπεται από το άρθρο 95 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή θεωρεί ότι, στα πλαίσια του άρθρου 95 παράγραφος 6, η έννοια του εμποδίου στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς πρέπει να γίνεται αντιληπτή ως ένα δυσανάλογο αποτέλεσμα σε σχέση με τον επιδιωκόμενο στόχο.

(43) Λόγω των κινδύνων που υπάρχουν τόσο για το περιβάλλον όσο και για την υγεία του ανθρώπου, εξαιτίας της απόθεσης λιπασμάτων που περιέχουν κάδμιο στο φινλανδικό έδαφος, και λαμβάνοντας υπόψη ότι:

— όπως αναφέρεται παραπάνω, η πράξη προσχώρησης και η οδηγία 98/97/ΕΚ επέτρεψαν στη Φινλανδία να εξακολουθήσει να εφαρμόζει τις εθνικές διατάξεις της σχετικά με την περιεκτικότητα των λιπασμάτων σε κάδμιο εν αναμονή της ολοκλήρωσης της αναθεώρησης της οδηγίας 76/116/ΕΟΚ όσον αφορά το ζήτημα της περιεκτικότητας των λιπασμάτων σε κάδμιο,

— η απόφαση 2002/398/ΕΚ επέτρεψε στη Φινλανδία να διατηρήσει τις εθνικές της διατάξεις έως τις 31 Δεκεμβρίου 2005 βάσει της αξιολόγησης κινδύνου που υπέβαλαν οι φινλανδικές αρχές,

— οι τρέχουσες εργασίες εντός της Επιτροπής για την προσέγγιση των κοινοτικών οριακών τιμών για την περιεκτικότητα των λιπασμάτων σε κάδμιο δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι λιγότερο περιοριστικά μέτρα θα παρείχαν επαρκή προστασία για την υγεία και το περιβάλλον στη Φινλανδία. Η αξιολόγηση κινδύνου δείχνει ότι οι ειδικές κλιματικές και εδαφικές συνθήκες στη Φινλανδία απαιτούν εθνικές διατάξεις για την προστασία του περιβάλλοντος, διότι ορισμένες περιοχές είναι πιο ευάλωτες στις εισροές καδμίου λόγω του όξινου pH του εδάφους στις εν λόγω περιοχές. Η διαλυτότητα του καδμίου αυξάνεται σε όξινο περιβάλλον και, συνεπώς, το κάδμιο μπορεί να απορροφηθεί ευκολότερα από τις καλλιέργειες·

Η Επιτροπή θεωρεί ότι, σε αυτό το στάδιο της αναθεώρησης, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι εθνικές διατάξεις θα αποτελέσουν δυσανάλογο εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς σε σχέση με τους επιδιωκόμενους στόχους.

2.5. Χρονικός περιορισμός

(44) Η χρονική περίοδος για την οποία χορηγείται η παρέκκλιση πρέπει να είναι επαρκής ώστε να επιτρέπει στη μεν Επιτροπή να προτείνει, στο δε Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εκδώσουν, νομοθετική πράξη σχετικά με τη χρήση καδμίου στα λιπάσματα σε κοινοτικό επίπεδο. Για να αποφευχθούν οι ενδεχόμενες καθυστερήσεις κατά τη διοργανική συζήτηση, οι διατάξεις της ισχύουσας απόφασης πρέπει να παραμείνουν σε ισχύ έως ότου εφαρμοστεί το εναρμονισμένο μέτρο σε επίπεδο ΕΕ.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

(45) Με βάση τα προαναφερόμενα, συνάγεται ότι το αίτημα της Δημοκρατίας της Φινλανδίας για τη διατήρηση των εθνικών διατάξεων οι οποίες είναι πιο περιοριστικές από τις διατάξεις της οδηγίας 76/116/ΕΟΚ όσον αφορά την περιεκτικότητα των λιπασμάτων σε κάδμιο, το οποίο υποβλήθηκε στις 7 Ιουνίου 2005, μπορεί να γίνει δεκτό.

(46) Επιπλέον, η Επιτροπή κρίνει ότι οι εθνικές διατάξεις:

— δικαιολογούνται από τις ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας του ανθρώπου,

— είναι ανάλογες των επιδιωκόμενων στόχων,

- δεν συνιστούν μέσο αυθαίρετων διακρίσεων, και
- τα μέτρα δεν συνιστούν συγκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών.

Συνεπώς, η Επιτροπή εκτιμά ότι μπορούν να εγκριθούν,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Κατά παρέκκλιση από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2003/2003 εγκρίνονται οι φινλανδικές διατάξεις που απαγορεύουν τη διάθεση στη φινλανδική αγορά των φωσφορικών ορυκτών λιπασμάτων με περιεκτικότητα σε κάδμιο που υπερβαίνει τα 50 mg ανά κιλό φωσφόρου.

Η παρέκκλιση αυτή ισχύει έως ότου αρχίσουν να ισχύουν σε κοινοτικό επίπεδο εναρμονισμένα μέτρα για το κάδμιο στα λιπάσματα.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Δημοκρατία της Φινλανδίας.

Βρυξέλλες, 3 Ιανουαρίου 2006.

Για την Επιτροπή
Günter VERHEUGEN
Αντιπρόεδρος